ANUL VII. No. 1938. EDITIA A TREIA VINERI 5 AUGUST 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREÎ LUNÎ
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN Bucureşti LA CASA ADMINISTRAŢIEÎ
DIN Judeţe şi Streinătate PRIN MANDATE POŞTALE
UN AN ÎN ŢARĂ 30 LEÎ; ÎN STREINĂTATE 50 LEÎ
ŞASE LUNÎ . . 15 » » » 25 »
TREÎ LUNÎ . . 8 » » » 13 »

Un numer în streinatate 20 bani
MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te fereştĭ Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN Bucureşti şi judeţe SE PRIMESC numai la Administraţie
DIN Streinătate, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE ŞI la toate oficiele de publicitate
ANUNCIURÎ LA PAG. IV. . . . . 0,30 b. linia
» » » III. . . . . 2,— leî »
» » » II. . . . . 3,— » »
INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEÎ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA
kioscul No. 192, Boulev. St.-Germain

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

CONFERINŢELE ÎNVĂŢATORILOR

Conferinţele învăţătorilor săteştĭ vor începe în curînd. Maĭ cu seamă într'o ţară în care lipsa cultureĭ elementare e aşà de simţită, conferinţele acestea aŭ o însemnătate mare şi e multă lume care le urmăreşte rezultatele.

Cu toate astea, deşi de atîţia anĭ ele urmează regulat, am putea zice că n'am văzut pîn'acuma ce roade aŭ dat, saŭ am văzut că n'aŭ dat nicĭ un rod.

Pentru ca să nè esplicăm pricinele acesteĭ sărăciĭ intelectuale, trebue să arătăm în cîte-va cuvinte *cum* se ţin conferinţele acestea.

Revizorul şcolar, care prezidează, face de maĭ 'nainte un program, în care fixează de pildă punctele următoare: *Care este cel maĭ bun metod de a predà geografia? Care sînt datoriile învăţătoruluĭ faţă cu revizorul?* şi altele de felul acesta.

Programul odată fixat, învăţătoriĭ n'aŭ dreptul să se abată de la el, nu numaĭ ocolind chestiunile puse, dar nicĭ măcar abordînd şi altele. Trebuie respectat programul, pentru că revizorul-Carnero ţine maĭ presus de toate la „prestigiul autorităţeĭ“.

Vă puteţĭ închipui ce searbăde şi ce inutile ajung aceste aşa numite conferinţe; iar lumea, care nu cunoaşte amănuntele, îşĭ închipuie că vina este a învăţătorilor, ea nu ştie că totul a fost pus la cale şi impus de către Domnul revizor.

In principiŭ, este absurd ca după două săptămînĭ de strădanie să ne alegem cu faptul că învăţătoriĭ aŭ aflat în fine care sînt vederile pedagogice ale Domnuluĭ revizor; lucrul acesta trebuia să fie făcut în cursul anuluĭ, dacă bravul reprezentant al cultureĭ oficiale şi-ar fi făcut datoria de a vizita şcolile.

Dar dacă maĭ adăogăm şi faptul că foarte adese-orĭ revizoriĭ sînt nişte simpli agenţĭ electoralĭ căpătuiţĭ, inculţĭ şi plinĭ de patimĭ, atuncĭ vedem uşor ce rost aŭ nişte conferinţe ţinute în ast-fel de împrejurărĭ.

Pentru ca în adevăr conferinţele să fie de vre-un folos, ar trebui ca lucrurile să se petreacă tocmaĭ invers: adică, învăţătoriĭ să studieze o sumă de chestiunĭ, fie de domeniul pur pedagogic, fie ştiinţific, fie social şi să le trateze *între eĭ*. Revizorul să n'aibă alt rol, de cît acela de a nota care sînt nevoile învăţătorilor, cum înţeleg eĭ instrucţiunea şi ce progrese aŭ făcut din an în an.

Pe uniĭ îĭ va surprinde că cerem să se ocupe şi de chestiunĭ sociale; cu toate acestea, asemenea chestiunĭ sînt strîns legate de propăşirea instrucţieĭ. De pildă, învăţătoriĭ ne-ar putea spune cîţĭ copiĭ aŭ în comună şi cîţĭ urmează la şcoală; pentru ce o mare parte nu calcă pragul şcoaleĭ; care este situaţia învăţătorilor şi ce reforme ar trebui să i-se facă.

Ar fi maĭ bine aşa. Cînd s'ar constata că părinţiĭ nu-şĭ trimet copiĭ la şcoală din cauza mizerieĭ; cînd s'ar constata că localurile de şcoală sînt primitive şi nesănătoase, cînd s'ar constata că salariul «luminătorilor poporuluĭ» este absolut neîndestulător, s'ar face maĭ mult de cît cînd se spune acestora că e maĭ bine „să arăţĭ la hartă“ cu băţul de cît cu degetul.

Noĭ n'avem maĭ de loc statisticĭ asupra învăţămîntuluĭ.

Eĭ bine, cine ni-le-ar putea face maĭ lesne de cît învăţătoriĭ, carĭ sînt în contact de-a dreptul cu săteniĭ şi cu copiiĭ?

Un alt punct, prealabil, important este acela că astăzĭ conferinţele astea costă pe fie-care învăţător o sumă însemnată de banĭ. Ministerul îşĭ închipue că este o distracţie a învăţătorilor congresul anual, iar nu o nevoie a Statuluĭ. Călăuzit de asemenea părere, pe de o parte el face congresul obligator, iar pe de alta sileşte pe învăţătorĭ să-şĭ plătească singurĭ şi cheltuelile de transport şi şederea în capitalele de judeţ.

Cînd ştim cît e de scumpă viaţa în oraşele noastre, maĭ ales pentru pasagerĭ, şi cînd maĭ ştim că un învăţător n'are decît o sută de leĭ pe lună,—încheierea este că în două săptămînĭ de «conferinţă», conferenţiariĭ trebuie să-şĭ cheltuiască leafa pe două lunĭ... din ordin superior!

Iată de ce noĭ credem că Ministerul Instrucţiuneĭ ar trebuĭ să suporte el cheltuelile acestea, dat fiind că se presupune—pe drept orĭ pe strîmb,—cum că Statul are *nevoie* de conferinţele învăţătorilor.

Alt-fel, ar fi maĭ logic să se supuie oameniĭ printr'o lege la birul acesta, de cît să li se ia asemenea contribuţiĭ în mod fraudulos. Căcĭ învăţătoriĭ sînt *obligaţĭ* să ia parte la conferinţă, eĭ nu vin din iniţiativa lor. Dac'ar fi să se adune numaĭ pentru că aşa voiesc dînşiĭ, atuncĭ să li se suprime pacostea revizorilor, pacoste la care, — ca la orĭ-ce pacoste, — sîntem siguri că eĭ nu ţin de loc.

De alt-fel, nu există ramură de administraţie, în care funcţionariĭ să fie siliţĭ a se aduna odată pe an, pe socoteala lor. De ce s'ar face escepţia asta în dauna învăţătorilor, carĭ deja sînt destul de răŭ plătiţĭ?

Anton Bacalbaşa.

SATIRA ZILEI

Vine! Vine!

O, tată, tu ce 'n lume aĭ fost un zvînturat,
De ce m'aĭ născut oare în Rîmnicu-Sărat?

I. N. Polychroniadi.

De maĭ multe zile se observă pe stradele Capitaleĭ o sumă de afişe verzĭ, care nu spun de cît atîta: **Vine! Vine!**

Intrigaţĭ de ce o fi însemnînd «venirea» asta şi a cuĭ o fi, am căutat să luăm informaţiĭ precise, şi iată ce am aflat:

Acela care în sfîrşit «vine», nu este nicĭ Paulus, nicĭ Harison, nicĭ omul-şarpe. Ci este omul-anti-simit care se numeşte Schneider.

Cine este Schneider?

Schneider este un deputat neamţ, care ne avînd ce face pe vremea asta de vară, s'a gîndit să «vie» în ţară la noĭ.

Eĭ, şi? Pentru ce atîta gălăgie? Are să crească porumbul, are să înceteze criza agricolă, aŭ să se stîrpească lăcustele din Dobrogea, fiind-că «vine» Schneider?

Ba nu; dar Schneider este anti-simit, şi Spanachidi crede în «soluţiile» luĭ, că Schneider va stîrpi pe ovrei!

Credinţa aceasta e foarte acreditată în unele cercurĭ. La congresul prealabil ce s'a ţinut aseară pe pagina a patra a *Naţionaluluĭ*, şi la care aŭ luat parte D-niĭ Ion N. Spanachidi, Eduard Polihroniade, A. C. Macedonsky şi Al. A. Cuza, s'a hotărît chear să se ia energice măsurĭ pentru a se face o distinsă primire nemţescului cetăţean.

Apelul către «cetăţenĭ aĭ Capitaleĭ» va fi efectuat cu acurateţe şi serviciŭ promt de către D. I. N. Spanachidi, care va declarà că are puncte comune cu toate partidele. D-sa va prezenta voiajoruluĭ anti-semit un buchet de spanac, pe care va fi scris în litere verzĭ:—«Antisimitismul trebue să lupte contra ovreilor, saŭ să nu lupte de loc. Orĭ eştĭ antisimit orĭ nu luptĭ contra jidovilor, — din această dilemă nu puteţĭ eşi».

Apoĭ, D. Eduard Polihroniade va rosti o călduroasă cuvîntare des întreruptă de aplause unanime, în care va arătà că «de pe culmele Tiseĭ» toţĭ Romîniĭ ascultă într'un singur glas vocea privireĭ antisimitismuluĭ unguro-nemţesc.

La urmă, corul va intonà imnul:

Bine vă combate
Polihroniade,
Hugo, Heliade,
Bravo triniade,
Strigînd: ghidi-ghidi,
Eduard Spanachidi!

Saloanele D-luĭ Miulescu vor fi luminate a giorno de către *Lumina* care va fi inviată *ad-hoc*.

In sfîrşit se va da un mare banchet, dacă lucrătoriĭ tipografĭ vor consimţi să libereze registrele secfestrate. Dacă nu, se va redacta un energic protest, din care estragem partea finală:

— Jidaniĭ aŭ acaparat totul în această ţară. Graţie teoriilor umanitariste şi socialiste, nu maĭ putem azĭ scoate un ziar fără să plătim tipografuluĭ, pentru că jidovul nu face nimic fără parale. La eĭ totul este de vînzare: pînă şi munca lucrătorilor! Pînă cînd?

Va urma, dacă va maĭ fi ce să urmeze.

Rigolo.

Mocirlă politică

Astronomiĭ spun că dacă te ridicĭ la două miĭ de metri de-a supra niveluluĭ măreĭ, toate pe pămînt îţĭ apar în liniĭ marĭ şi deslușite, şi cel maĭ mic sunet îţĭ ajunge clar la ureche.

Şi în politică, dacă vreĭ să vezĭ bine şi deslușit ce se întîmplă în mocirla constituţională, trebue să te urcĭ tot la două miĭ de metri de asupra niveluluĭ... opinieĭ publice.

In campania electorală care s'a încins între cele două partide de guvernămînt, pentru viitoarele alegerĭ comunale, ieată ce se observă dacă o priveştĭ de la o înălţime de două miĭ de metri:

Ambele partide se laudă *nu că aŭ aplicat legile, ci că nu le-aŭ călcat!*

Să ajungĭ să te lauzĭ că nu eştĭ şarlatan, nicĭ pungaş, nicĭ hoţ de codru!

In ce vremurĭ trăim? ce morală politică e asta?

Maĭ văzutu-s'a în vre-o ţară din lume spectacol aşa de ruşinos, de degradator?

Lynx.

PORTUL MANGALIA

Am spus în numărul de ierĭ că podul cel mare de peste Dunăre are nevoe absolută de un bun port pe Marea Neagră.

Am maĭ spus că la portul Constanţa nu putem să ne gîndim, şi iată de ce:

Constanţa n'are golf, *rada* actuală, căcĭ e o simplă radă fără valoare, e creată în mod artificial, şi e expusă cu totul vînturilor de nord.

Pentru a face din Constanţa un port adînc şi încăpător, se cer digurĭ imense, lucrărĭ de apărare costisitoare, care vor fi mereŭ bătute de valurĭ, sub-minate, ruinate. Aşa că lucrările de întreţinere vor fi foarte anevoioase şi foarte scumpe.

In afară de asta, prin poziţia sa, marele nostru port comercial va fi vecĭnic la discreţia uneĭ flote ruseştĭ, care în timp de războiŭ ar putea să nimicească într'o singură zi, ceea-ce se va fi făcut timp de anĭ întregĭ şi cu marĭ cheltuelĭ.

Mangalia însă, nu are nicĭ unul din desavantagiile Constanţeĭ.

La maĭ puţin de două chilometre de Mare, se află lîngă Mangalia un lac vast şi adînc. Acest lac, legat printr'un canal cu Marea, ar constitui un port perfect din punct de vedere atît comercial cît şi strategic.

Cheltuelile pentru crearea unuĭ port în lacul Mangalia ar fi neînsemnate, iar cheltuelile de întreţinere ale portuluĭ, aproape nule.

Guvernul are datoria de a se ocupa de urgenţă cu studiarea amănunţită a chestieĭ acestia, şi să hotărască cît maĭ repede înfiinţarea unuĭ port la Marea Neagră.

Căcĭ dacă Bulgariĭ ne-ar lua înainte şi ar adînci portul Varneĭ, atuncĭ pierdem 50 la sută din foloasele pe care sperăm să le tragem de la podul nostru de peste Dunăre.

E la mijloc o chestie economică de o importanţă colosală, şi ar fi aproape o crimă să nu ne grăbim şi să lăsăm să ne scape din mînă cea maĭ minunată ocazie de a deveni o ţară de mare transit internaţional.

I. Th.

ÎMPACAREA RUSO-BULGARA

O voce oficioasă rusească

Aproape întreagă presa rusească continuă a discuta cu vioiciune şansele uneĭ apropierĭ între Bulgaria şi Rusia. Ceea-ce este maĭ important, e că la această discuţie aŭ început a lua parte şi organele cele maĭ oficioase.

Ast-fel, zilele trecute a apărut şi în *Novoie Vremia*, ziar ale căruĭ legăturĭ cu ministrul rusesc de externe sînt îndeobşte cunoscute, un articol care poate fi privit ca şi o declaraţie a guvernuluĭ rusesc în această chestiune.

Oficiosul rusesc spune că guvernul din Petersburg n'a conspirat şi nu va conspira nicĭ-o dată împotriva neatîrnăreĭ Bulgarieĭ şi a desvoltăriĭ sale liniştite. *Contele Kalnoky cunoaşte foarte bine ce pretinde guvernul rusesc în chestia bulgară.* Guvernul rusesc nu cere alt-ceva decît ca în Bulgaria să se stabilească o ordine de lucrurĭ conform cu dispoziţiile tratatuluĭ din Berlin; alt-ceva Rusia nu cere. Căderea luĭ Stambulov n'a schimbat nimic în această privinţă; e vorba ca prinţul Ferdinand şi noiĭ săĭ consilierĭ *să nu continue cu sistemul Stambulov.*

O politică nouă

O desvoltare maĭ generală a dat acesteĭ chestiunĭ, — vorbind despre politica Rusieĭ faţă de *toate statele* încunjurătoare,— importanta revistă rusească *Nedelia*.

Articolul pe care l'a publicat zilele trecute această revistă, asupra politiceĭ ruseştĭ, a produs, după cum spun gazetele străine, o adevărată senzaţie în cercurile politice şi diplomatice din Petersburg.

După *Nedelia*, atît faţă de Bulgaria cît şi faţă de cele-l'alte state vecine, Rusia va avea să poarte în viitor cu totul altă politică de cît pînă acum.

Scopul politiceĭ ruseştĭ trebue să fie anume, ca hotarele eĭ să fie înconjurate de state maĭ micĭ, dar neatîrnate.

Rostul acesteĭ politicĭ

Imperiul rusesc— rezonează *Nedelia*,— se află acum sub presiunea puterilor marĭ, a căror vecinătate e cu greŭ suportabilă, pretinzînd jertfe nesfîrşite pentru înarmare.

Dacă, din potrivă, Rusia ar fi învecinată de state maĭ micĭ şi neatîrnate, i-ar fi uşor să dezarmeze şi să-şĭ vază în pace de progresele interioare.

Din nefericire, pînă acum dînsa a contribuit, din potrivă, la susţinerea unor state marĭ lîngă dînsa, făcînd chiar jertfe, — în potriva intereselor sale propriĭ.

A sosit însă vremea cînd greşala acesteĭ politice se dă pe faţă şi se recunoaşte din toate părţile.

Desmembrările de state

Procesul desmembrăreĭ Austro-Ungarieĭ, de pildă, a fost oprit pînă şi cu jertfe de sînge din partea Ruşilor. Aceasta a fost o politică greşită.

Rusia *nu trebue să maĭ pună piedicĭ unor ast-fel de desmembrărĭ*, ci din potrivă ar bui să le sprijinească.

O ast-fel de politică rusească ar fi primită cu însufleţire din partea tuturor naţiunilor doritoare de libertate, şi ea n'ar putea să dea naştere la nicĭ un fel de bănuială a lor în potriva Rusieĭ.

Revenind la Bulgaria, *Nedelia* arată că respectarea neatîrnăreĭ acestuĭ stat, întocmaĭ ca şi a Coreeĭ, care se poate proclama în curînd, nu poate fi de cît în interesul Rusieĭ, fiind conformă cu singura politică raţională rusească.

Vest.

GUVERNUL PROVOCATOR

Poliţaiul Baitler de la Craiova a fost chemat în activitate ca militar. In locul luĭ, guvernul numeşte pe Grecescu.

Fără 'ndoială, guvernul nu e mulţumit cu tăcerea din presă; el ţine mult la violenţe şi le provoacă.

Noĭ socotim numirea Grecescului ca o sfidare, ca o făgăduială că liniştea va fi turburată. A dà din noŭ Craiova pe mîna zbiruluĭ care a ridicat atîtea furtunĭ, însemnează a stîrni campaniĭ energice, a nemulţumi pe toată lumea.

Fi-va mîine această numire un fapt împlinit? In cazul acesta, guvernul nu se maĭ poate sprijini de cît pe bandiţĭ.

Il vom tratà în conseçinţă.

Dramele amoruluĭ

Nepreţuitul nostru confrate *Luceafărul* povesteşte în număru-i din urmă o dramă foarte mişcătoare, întîmplată în comuna Budeştĭ, judeţul Rîmnicu-Sărat.

In acea comună, — spune gazeta din *portul* Focşanĭ,—un oare-care Gligore T. *se manţine* cu o verişoară a sa Elena I. I.

Eĭ bine, în ziua de 27 a curenteĭ lunĭ, iată ce a făcut acest Gligore:

Aŭ furat capacul cazanuluĭ de rachiu proprietatea mumeĭ sale spre al vinde şi aĭ face plăcerile *manţinuteĭ sale* verişoare, de aĭ cumpăra haină şi pardesiu de toamnă însă, dânsa l'a tras pe sfoară aşa că, o damă depravată precum este, la timpul pe când le era hotărâtă masa, miserabilul Gligore T. găseşte pe amanta sa şezind, la masă cu un al II-ea amant numit N. S. aşa că tot în acea di însă pe înserate, stupiditatea de Gligore T. spre a'şi face în necas că verişoara sa şi *manţinuta* l'a trădat, a găsit calea de resbunare ca: atît pereţiĭ casei, giamurile uşile ect să le ungă cu păcură precum chiar şi lea uns formând fel de fel de figurĭ de panoramă, de frică, T. ca nu cumva săfie prins de autoritatea comunală au dormit până a doua di în leasa cu popuşoĭ la măsa acasă.

Şi iată cum presa romînă «luceşte pentru adevăr».

Rc.

DIN CARNETUL LUĬ SPANACHIDI

Nulla dies sine Spanachidi.

(Urmare)

Pe ziua de azĭ Spanachidi ne vorbeşte despre întoarcerea în ţară a M. S. Regineĭ.

«Maiestatea Sa, *cunoscuta* Carmen Sylva, — zice Spanachidi,— 'şĭ va revedea Castelul mult iubit, căcĭ:

Este definitiv hotărîtă întoarcerea M. S. Regineĭ.

Prin urmare M. Sa se va întoarce în ţară.

Ergo: regina se întoarce.

De astă dată însă variaţiunile nu se mărginesc numaĭ asupra întoarcereĭ în ţară a *cunoscuteĭ* luĭ Spanachidi, Carmen Sylva.

Spanachidi ştie să ne spună:

1) Cine o va primi la gară.

2) Ce va face *cunoscuta* după ce va sosi în ţară.

Iată şi aceste două remarcabile prevestirĭ ale luĭ Spanachidi:

1. (XXXII). — *Steagurĭ, cale presărată de florĭ, darurĭ scumpe, ode şi* marşurĭ *în fine tot ce are ţara maĭ frumos, va eşi întru întîmpinarea Regineĭ.*

1. (XXXIII). — *M. S. Regina va asista decĭ la* **naşterea Alteţeĭ Sale Regale Principesa Maria.**

Şi Spanachidi încheie.

— Nimenĭ nu maĭ are nimic de zis: — în curînd vom reveni!

Ba bine că nu.

Rad.

ATENŢIE, ALEGĂTORI!

Am vorbit cînd-va de scumpetea artificială a cărneĭ şi a pîineĭ.

Noĭ, carĭ sîntem partizanĭ convinşĭ aĭ intervenţieĭ statuluĭ şi a comuneĭ acolo unde interesul general o cere, nu vom înceta de-a spune că primăriile noastre sînt datoare să intervie cînd publicul e tras pe sfoară de o sumă de exploatatorĭ neomenoşĭ.

Pînă vom ajunge ca în alte părţĭ, ca să avem votul universal şi să fie nevoiţĭ deputaţiĭ şi consilieriĭ noştri comunalĭ de a se interesa de *marile* interese ale întreguluĭ popor, măcar de interesele cele micĭ să se ocupe astăzĭ, D-niĭ aceştia.

Alegătoriĭ actualĭ ar trebuĭ să impue tuturor candidaţilor de la viitoarele alegerĭ comunale, ca să declare dacă sînt hotărîţĭ să ia măsurĭ pentru eftenirea pîineĭ şi a cărneĭ; dacă nu, să le refuze voturile.

Un cititor al *Adevăruluĭ* ne scrie că D. Ţanu, primarul din Focşanĭ, a reuşit — după lupte grele—să impue brutarilor şi măcelarilor un preţ convenabil.

Aşa de pildă pîinea albă se vinde cu 20 de banĭ chilogramul la Focşanĭ, iar pîinea neagră 15 banĭ.

Tot e ceva.

Am dori să vedem pe toţĭ primariĭ din ţară urmînd exemplul primaruluĭ de Focşanĭ.

Pentru asta se impune ca alegătoriĭ să fie oamenĭ energicĭ, iar nu instrumente pasive în mîna coteriilor politice.

T.

PUTEREA CIFRELOR

Sînt chestiĭ în care ne-am putea numi maĭ curînd «China Europeĭ» de cît «Belgia Orientuluĭ».

Aşa de pildă cred că nu există nicĭ o ţară în Europa care să sufere de o lipsă maĭ complectă de statisticĭ, cum suferim noĭ.

Dacă voim să aflăm numărul exact al locuitorilor ţăreĭ noastre, starea producţieĭ agricole şi industriale, mortalitatea, naşterile, întinderea şi puterea epidemiilor, etc., trebue adesea,—spre ruşinea noastră, — să ne adresăm geografilor şi rapoartelor consulilor străinĭ.

In ziua de astă-zĭ o ţară fără statistică, e ca un vapor fără busolă.

Expus la voia vînturilor şi la primejdia stîncilor, vaporul navighează la întîmplare, perind fără ca marinariĭ să ştie de unde le vine peirea şi cum ar putea să o înconjoare.

Datoria guvernuluĭ ar fi să se ocupe foarte serios cu înfiinţarea unuĭ biuroŭ central de statiscă, avînd ramificaţiĭ în toate colţurile ţăreĭ.

Insă nepăsarea orientală şi tragerea pe sfoară, trebue să fie exclusă cu totul, dacă voim să egalăm pe statele cele-l'alte în chestia asta.

Ce serviciĭ imense ar putea să ne aducă în momentele actuale o bună statistică a producţieĭ noastre agricole, a preţuluĭ arendeĭ în raport cu fertilitatea, cu plata muncitorilor, etc.

Primăria din capitală a pus bazele uneĭ biuroŭ de statistică serios; cum va funcţiona el pe viitor nu ştim, dar guvernul ar trebui să se ruşineze că la întrecut o simplă comună, şi ar trebui să facă şi el ceva în direcţia asta.

Index.

FALIMENTUL GRECIEI

Berlin, 3 August. — Comitetul german pentru protecțiunea creditorilor greci a propus comitetelor franceze și engleze o nouă conferință a celor trei comitete. Această conferință se va ține la Bruxelles.

GLUMĂ ANARHISTA

Londra, 3 August. — Erĭ seară s'a produs o explosie într'o cutie de scrisorĭ a unuĭ biuroŭ poştal din suburbia New-Cross la Londra. Explosia a fost produsă de un tub umplut cu o materie brună. Stricăciunile sînt puțin considerabile. Numaĭ cîte-va scrisorĭ aŭ fost arse întru cît-va. In cutie s'a găsit un plic în care se afla o inscripție în memoria luĭ Ravachol, Bourdin, Vaillant, Santos. S'a ordonat o anchetă.

Se crede că e vorbă de o glumă proastă.

DIN BUCOVINA

Noul guvernator. — Polonii și Ovreiĭ.—Boeriĭ și mişcarea democratică.

Noul guvernator

Contele Goëss, noul guvernator al Bucovineĭ, n'a avut încă ocazia d'a-și accentua atitudinea sa față de naționalitățile și față de partidele din Bucovina. Deși, D-sa a fost trimis pentru a sprijini pe liberalĭ, totușĭ din causa unor neînțelegerĭ ce aŭ izbucnit în sînul guvernuluĭ de coaliție din Viena, între elementele liberale, conservatoare și polone, — nu îndrăznește să ia o poziție hotărîtă în favorul liberalilor și al polonilor.

Ar fi cea maĭ teribilă lovitură ce s'ar da Bucovineĭ, dacă tendințele liberalilor și ale polonilor ar fi sprijinite pe față. Căcĭ, cine sînt liberaliĭ? Burghezimea ovreiască, care în timp de cîte-va zecĭ de anĭ s'a îmbogățit din exploatarea cea maĭ revoltătoare a țăranilor romînĭ și prin cămătărie de o îndrăzneală fanomenală. Aceștĭ liberalĭ nu urmăresc alt-ceva, decît să li se dea pe mînă Bucovina ca s'o poată exploata în largă voie. Eĭ s'aŭ unit cu poloniĭ veneticĭ, carĭ propagă pe față polonizarea Bucovineĭ și anexarea eĭ către Galiția. Aceste două elemente s'aŭ aliat așa ca economicește Bucovina să fie stăpînită de burghejiĭ liberaliĭ-ovreĭ, iar politicește de polonĭ.

Misiunea conteluĭ Goëss în Bucovina este de a sprijini aceste tendințĭ. Pînă acum, însă, s'a ținut în rezervă din cauza deselor conflicte personale dintre miniștri, conflicte care dintr'o zi în alta pot să producă o criză ministerială și sfîrșitul domnieĭ burghezeștĭ.

Polonii și Ovreiĭ

Din zi în zi Poloniĭ și Ovreiĭ devin maĭ agresivĭ față de Romînĭ. Intoleranța Polonilor, în special, merge pînă a face observațiĭ insultătoare la adresa damelor, care vorbesc romînește fie pe strade fie prin localurile publice. Iar Ovreiĭ burghejĭ, șicanează pe țăranĭ și pe muncitorĭ, așa cum nu s'a pomenit pînă acum.

Cele maĭ marĭ și maĭ frumoase proprietățĭ, odinioară romîneștĭ, sînt azĭ ale Ovreilor, carĭ prin jandarmĭ silesc pe țăranĭ să le muncească la moșie pentru 20 creițarĭ pe zi, două pahare de rachiŭ, — o combinație de apă și spirt, — și un borș cu ciolane goale. Muncitoriĭ, carĭ vor să treacă în Moldova, unde sînt maĭ bine plătițĭ, sînt opriți de către jandarmĭ din ordinul proprietarilor.

Boeriĭ și mișcarea democratică

Dar nicĭ mariĭ noștri boerĭ nu sînt maĭ bunĭ. In schimbul unuĭ os de ros, în schimbul unor favorurĭ, eĭ sînt aproape gata să se pună în serviciul exploatatorilor.

Orĭ de cîte-orĭ s'a încercat reorganizarea partiduluĭ național-democrat, boeriĭ aŭ fost aceia, carĭ aŭ zădărnicit prin intrigĭ și denunțărĭ, orĭ-ce fel de încercare a Romînilor cu tragere de inimă pentru Bucovina și pentru populațiunea romînă redusă la ultima expresie a mizerieĭ.

Afară de Doxuță Hurmuzaki, Gricorcea, Zotta, Flondor și Victor Stircea, ceĭ-l'alțĭ boierĭ, în cap cu baronul Mustață, ar fi gata să ne vînză celuĭ dintîĭ venit, dacă ar putea. Și din nenorocire, printre aceștia se află și arhiereul Călinescu, care aspiră la demnitatea de mitropolit al Bucuvineĭ și face chiar intrigĭ pentru retragerea la monăstire a actualuluĭ mitropolit Silvestru Morariu.

Bucov.

ȘCOALA TEHNICĂ DIN IAȘI

In Iașĭ se zidește o nouă școală tehnică. Ea va costa pe stat 800.000 leĭ.

Intrebăm pe D. Ministru al Domeniilor: știe saŭ nu d-sa, adevărul, asupra moduluĭ cum se esecută lucrările de construcțiune?

Știe saŭ nu că: caetul de sarcine este o poveste pentru antreprenorul construcțiuneĭ M. Marcovicĭ?

Știe saŭ nu despre *indulgența* de care se bucură acest antreprenor, din partea controluluĭ technic al ministeruluĭ?

Știe saŭ nu, că: de treĭ dimensiunĭ diferite și de proastă calitate (ca arsură) este cărămida ce se pune în zidăriĭ? Că se pune apoĭ cărămindă crăpată și bucățĭ, în zidărie; că s'a pus și se pune la fundațiĭ var gras, de proastă calitate, în loc de var hydraulic; că nisipul întrebuințat este de rea calitate, argilos; și că foarte multe alte abaterĭ de la caetul de sarcinĭ, îĭ sînt trecute cu vederea.

Care o fi oare *minunea* prin care antreprenorul a ajuns la această *indulgență*? Căcĭ el îșĭ urmează lucrul, tot în aceleașĭ condițiunĭ și cu același material defectuos, — *cu toate că aceste abaterĭ aŭ fost constatate (și nu se pot tăgădui!), la 26 Iulie, de către arhitectul Ministeruluĭ Domeniilor D. Nedelescu...*

Inginer D.

CE-Ĭ CASATORIA?

După *Taine*, marele filosof și critic francez, căsătoria s'ar putea defini ast-fel:

O tovărășie în care ceĭ doĭ tovarășĭ se iubesc treĭ lunĭ, se ceartă treĭ anĭ și ajung să se sufere unul pe altul treĭ zecĭ de anĭ; — iar copiĭ încep să facă și eĭ, la rîndul lor, același lucru.

SCHIȚE AMERICANE

UN CEAS DE PRIMEJDIE

John Warner ședea la masa telegrafuluĭ, poate cam palid, dar liniștit în aparența și neturburat de loc de situația sa excepțională. Un strein, care purta o pălărie mare și era îmbrăcat cu hainele grosolane ale unor locuitorĭ din pădurile americane, stătea rezemat dinnapoia meseĭ, pe care se rezema cotu-ĭ drept și în mînă ținea un revolver mare cu șase focurĭ. Țeava revolveruluĭ era îndreptată asupra luĭ Warner și pe lîngă asta avea loc convorbirea următoare:

— La ce oră vine expresul de noapte?— Trebuia să fi sosit de o jumătate de ceas, dar are o întîrziere de un ceas.—Un ceas de întîrziere, haĭ?—Da, afară de asta, el nu stă aicĭ. Dacă vreĭ să plecĭ cu expresul, trebue să te ducĭ la Bloomville.—Dar dacă telegrafiezĭ la Bloomville ca să stea aicĭ, nu s'ar oprĭ?—Nu, de sigur.—Nu s'a maĭ oprit aicĭ? — O dată saŭ de două orĭ. — Ce l'a făcut să se oprească?—Un ordin al trimițătoruluĭ trenuluĭ. — Unde locuește acesta? —La Center-City.— Eĭ, telegramele de la Center-City la Bloomville trebue să treacă prin stația asta, nu-ĭ așa?—Negreșit.—Foarte bine. Atuncĭ aĭ putea expedia de aicĭ o depeșă, despre care oameniĭ nu vor ști dacă nu vine de la Center-City, așa e? — Așĭ putea-o, dar n'așĭ face-o.

— A! n'aĭ face-o? Nicĭ dacă ți-așĭ cere-o eŭ? Eĭ, tinere, trebue să-țĭ vorbesc pe șleaŭ. Dacă nu trimețĭ ce-țĭ spun eŭ, eŭ îțĭ trimet cîte-va gloanțe prin trup. Noĭ am scos șinele chiar la curbă, așa că trenul se va oprĭ în orĭ-ce caz și va fi o deraiare fără doar și poate. Noĭ însă nu voim să chinuim pe nimenĭ. Noĭ voim numaĭ un anumit pachet, care se află într'un vagon al expresuluĭ. Știm, că e în trenul acesta. Poate că vom fi silițĭ să ucidem pe cițĭ-va din personalul trenuluĭ și de sigur că un om anume va păzi pachetul, pentru că e de valoare. Dacă nu îngrijeștĭ ca trenul să se oprească aicĭ, asta va costa viața a 50 de oamenĭ și D-ta veĭ fi împușcat. Fă-o și oameniĭ din vagonul de dormit nicĭ cu spatele nu vor ști ce se va întîmpla, iar noĭ căpătăm baniĭ fără a supăra pe cine-va. Ințeles?

— Ințeleg. Lasă-mă să mă gîndesc un moment. — Eĭ, grăbește-te. Nu e vreme de pierdut.—Șinele sînt deja scoase, orĭ avețĭ de gînd s'o facețĭ dacă eŭ nu opresc trenul? — Șinele sînt deja scoase. — Foarte bine. Voiŭ oprĭ expresul. — Acuma privește în coa, tinere. Doresc ca să mă înțelegĭ. Dacă încercĭ să mă păcăleștĭ cumva, noĭ nu vom fi prinșĭ și D-ta veĭ fi împușcat. Nimenĭ nu poate veni încoace, pentru că tovarășiĭ meĭ înconjură stația și nu lasă pe nimenĭ să se apropie.—Noaptea și fără de asta nu vine nimenĭ, nimenĭ încoace; și chiar ziua foarte rar. — Foarte bine, eŭ doresc numaĭ ca D-ta să pricepĭ situația în care te aflĭ. Noĭ avem cu toțiĭ caĭ iuțĭ și chear de aĭ aduce un regiment cu trenul nu ne-ar putea prinde și D-ta aĭ înghițĭ cîte-va gloanțe înainte ca eŭ să încalec. — Ințeleg. — Foarte bine, atuncĭ înainte!

Telegrafistul puse mîna pe aparat, dar ședea gînditor, fără să apese. — Eĭ, începe și uite! Nu mă las eŭ păcălit! Telegrafistul se întoarse atît de repede către dînsul, în cît străinul ridică nițel revolverul. — O să-țĭ ții o dată blestemata de gură? strigă telegrafistul. Eŭ voiŭ începe cînd voiŭ fi gata, nu uita asta. Eŭ îmĭ cunosc aparatul. Dacă nu-țĭ place, atuncĭ împușcă-mă și lasă să te spînzure pentru asta, orĭ telegrafiază singur. — Așa-mĭ placĭ, zise hoțul cu admirație. Să mă iea dracul, dacă am maĭ văzut vre-o dată un om cu revolverul în piept vorbind așa. Dar acuma începe și, dacă-țĭ facĭ treaba cum se cade, veĭ avea o parte din cîștig. E cam obositor să tot staĭ așa în picioare, o să-mĭ iaŭ un scaun. Incolo nu mă maĭ amestec.

— Bine, fă ca la D-ta acasă, zise telegrafistul și începu să depeșeze.

(Sfîrșitul în No. viitor.)

NEINȚELEGERI TURCO-ITALIENE

Constantinopole, 3 August.— Agenția din Constantinopole află din loc competent, că guvernul turcesc respinge reproșul că ar fi făcut în afacerea Catalani demersurĭ contrariĭ obiceiurilor diplomatice și că ar fi întîrziat a răspunde la întrebarea Italieĭ relativă la agrearea numireĭ nouluĭ ambasador.

Poarta a primit această întrebare la 22 Iunie și uzînd de dreptul ce are fiecare guvern de a se lumina pentru a putea să se pronunțe în cunoștință de cauză, a voit să examineze maĭ întîiŭ punctul de a ști dacă misiunea D-luĭ Catalani ar putea să dea rezultate favorabile. O săptămînă în urmă, ministrul afacerilor străine al Turcieĭ a făcut cunoscut la Roma că pentru motive private nu poate să supună cererea de agreare Sultanuluĭ. Acest demers era dictat de dorința de a menține caracterul cordial al relațiunilor dintre ambele state.

Cînd, după cît-va timp, baronul Blanc, ministrul de externe al Italieĭ, a dat Porțiĭ asigurarea că D. Catalani îșĭ va da toată silința pentru desvoltarea relațiunelor cordiale, atît de apreciate, între ambele state, demersul Italieĭ a fost supus Sultanuluĭ, care a dat imediat consimțimîntul săŭ.

Poarta nu s'a depărtat, dar, de usagiile diplomatice, cu atît maĭ mult cu cît în aceste ocaziunĭ suveraniĭ îșĭ scriŭ uniĭ altora și că, în cazul de față, Regele Umbert și Sultanul aŭ schimbat scrisorĭ.

Turcia, căutînd să mențĭe *statu quo* în personalul diplomatic dovedește satisfacțiunea sa pentru situațiunea actuală. Aceasta nu împedică însă schimbările, de oare-ce s'aŭ înlocuit în scurt timp șease ambasadorĭ la Constantinopole.

INFORMAȚIUNI

Ministrul de finance și arendașiĭ

D. M. Ghermani îngrijat de fuga maĭ multor arendașĭ și de falimentele unora din eĭ, a dat un ordin circular casiertilor generale din țară, ca să trămită imediat pe controloriĭ fiscalĭ prin județe pentru a asigura plata cîștiurilor sechestrînd tot ce se află pe moșiile ținute în arendă.

Din cîte-va părțĭ, ministrul de finanțe a fost avizat că această măsură a fost cam tîrzie, căcĭ vre-o cițĭ-va arendașĭ și-aŭ desfăcut deja din vreme tot avutul lor, toată producțiunea din acest an și aŭ plecat lăsînd pustiĭ moșiile.

In cele maĭ multe părțĭ însă, ministerul a putut asigura plata cîștiurilor, așa că veniturile statuluĭ după moșiĭ vor fi numaĭ cu puțin maĭ reduse de cum s'a prevăzut în buget.

Holera în Bucovina înaintează în mod primejdios.

După buletinele oficiale, în zilele de 30 și 31 Iulie, s'aŭ produs 78 de cazurĭ de holeră.

In Cernăuțĭ s'aŭ produs Duminecă 9 cazurĭ dintre care 2 mortale.

Se anunță izbucnirea holereĭ și în Basarabia.

Cartușele necesare pentru arma Mannlicher se vor fabrica în țară.

In acest scop ministerul de răsboiŭ a comandat în străinătate mașinele necesare pentru fabricațiunea cartușelor.

Deocamdată se vor fabrica 30 de milioane de cartușe.

Maĭ mulțĭ prefecțĭ aŭ intervenit pe lîngă D. Lascar Catargiu să consimtă a suspenda incasarea dărilor de la țăranĭ, pînă la Toamnă.

D. L. Catargiu nu poate să ia însă nicĭ o măsură în această privință fără avizul consiliuluĭ de miniștri.

Se crede însă, că însușĭ D. Ghermani va consimți la aceasta, cu atît maĭ vîrtos, că a dat deja instrucțiunĭ casieriilor generale, ca să procedeze cu multă îngăduință în perceperea dărilor de la țăranĭ.

Din cauza ploilor, D. Take Ionescu a fost nevoit să-șĭ întrerupă la jumătatea drumuluĭ celebra-ĭ escursiune pe muntele Negoiŭ.

Azĭ, D-sa se află în Sinaia puțin cam indispus. In Capitală nu se va întoarce pînă Miercurea viitoare, zi de audiență la minister.

La ospătăria comunală aŭ fost în cursul luneĭ Iulie 194 persoane la clasa I și 3843 persoane la clasa II.

In azilul de noapte aŭ fost adăpostițĭ 277 bărbațĭ și 93 de femeĭ.

Apărarea din Brăila anunță, că Valsamos a fost arestat în Corfu.

Această știre nu este încă confirmată.

Tribuna anunță, că alaltăerĭ a fost condamnat la o lună de pușcărie ordinară și 47 florinĭ amendă, D. G. Moldovanu, redactorul răspunzător al *Foaeĭ Poporuluĭ* din Sibiŭ.

In același timp, curtea cu jurațĭ din Cluj, a detras 300 florinĭ din cauțiunea *Foaeĭ Poporuluĭ*, în beneficiul tesauruluĭ statuluĭ unguresc.

Lunĭ dimineață la orele 10, se va începe cursul manual la școala normală de învățătorĭ, sub direcția D-luĭ profesor Moianu.

Ministerul instrucțieĭ acordă o diurnă de cîte un leŭ pe zi la 15 învățătorĭ și învățătoare și la 15 institutorĭ și institutoare, carĭ urmează aceste cursurĭ.

Maĭ mulțĭ cititorĭ ne întreabă că ce s'a făcut cu loteria organizată în folosul uneĭ bisericĭ din Bîrlad.

Termenul trageriĭ a trecut și nu s'a văzut nicĭ o publicare de amînare.

Cine răspunde la întrebarea asta?

Biserica clădită în comuna Lebliu pe cheltuala D-luĭ Grigore Georgescu, se va sfinți în ziua de 15 August viitor.

DIN GALAȚI

(Corespondență particulară a *Adevăruluĭ*)

Vampiriĭ comerțuluĭ

Pe lîngă criza agricolă cu tot cortegiul eĭ de mizeriĭ, s'aŭ maĭ abătut asupra comerțuluĭ din Galațĭ și Brăila, o sumă de indivizĭ necinstițĭ, niște adevărațĭ vampirĭ aĭ comerțuluĭ.

Stagnațiunea afacerilor s'a mărit pe măsură ce operațiile acestor cavalerĭ de industrie, se măreaŭ.

Ast-fel, după vestitul Maris, care a înșelat o lume întreagă, și după aceea a crezut de cuviință să pună fruntaria între dînsul și justiția țăreĭ; după ce D-niĭ Valsamos și Gattorno l'aŭ imitat și s'aŭ dus și dînșiĭ la stațiunile balneare de unde ceĭ dușĭ nu se maĭ întorc, astăzĭ a venit rîndul D-luĭ Moritz Schapira, să dea și dînsul măsura de ceea-ce e capabil. Acesta fiind impiegat-comptabil la Agentura de expedițiunĭ a societățeĭ austriace de navigațiune pe Dunăre, sub firma luĭ Carol Glücklich, a comis o sumă de fraude în prejudițiul publiculuĭ nostru.

Ast-fel, acest comptabil model, care în ultimiĭ timpĭ să bucură de nemărginita — putem zice oarba—încrederea șefuluĭ săŭ Carol Glücklich, a profitat de aceasta și maĭ ales de faptul că stăpînul săŭ se retrage din comerciŭ, după ce și-a asigurat o bună traistă cu grăunțe, și a sustras o sumă respectabilă de rambursurĭ, ce grevaŭ mărfurile care se espediaŭ prin societatea austriacă de navigațiune.

Faptul s'a constatat și a devenit de notorietate publică, în urma reclamațiunilor ce s'aŭ ivit din partea negutătorilor, carĭ, văzîndu-se mereŭ tărăgănițĭ, și amînațĭ cînd se presintaŭ spre a-șĭ reclama baniĭ, aŭ sfîrșit prin a denunța faptul.

Ancheta a și început, investigațiunele cu toate că întîmpină marĭ dificultățĭ din causa neregularitățiĭ cu care s'a ținut comptabilitatea, și afară de aceasta din causa lipseĭ totale de

---

FOIȚA ZIARULUI *ADEVERUL*

8

LUCIAN SIEMIENSKI

MORĂREASA

III

— Ura! băețĭ! ura! Trebue să ne tăiăm drum prin rîndurile leșilor!

Grămăgioara cea mică de cazacĭ, remășița unuĭ pîlc numeros, se repezi asupra rînduluĭ dublu de husarĭ. Nicĭ o lovitură a desperaților nu fu zădarnică, nicĭ un foc care să nu lovească în plin. Husariĭ fură silițĭ de multe orĭ să-șĭ strîngă rîndurile, pentru că mulțĭ fură trîntițĭ de pe caĭ. In sfîrșit focurile încetară, domnul Voevod a poruncit ca Vatașca să fie prins de viŭ.

— Predă-te, predă-te, haidamacule! — strigă un călăreț în capul uneĭ despărțirĭ, care apucase pe cazacĭ pe la spate. Predă-te, Timenco, cîine păgîn!

Un cerc de lăncĭ și de săbiĭ i-a încins și cercul s'a strîns mereŭ, așa că mîna nu maĭ putea întindea lancea, nu maĭ putea scoate cuțitul de la brîŭ — li-se făcu așa frică, așa de cald în învălmășeală, ca unuĭ om luat drept mort și care se deșteaptă în sicriŭ. Husariĭ leagă deja pe cazaciĭ însîngerațĭ, dar carĭ tot se împotrivesc. Conducătoruluĭ lor îĭ se ucide calul. Timenco stă aci în mijlocul uneĭ grămăgioare micĭ de învinșĭ și așteaptă să-ĭ vie rîndul.

E un chin grozav să vezĭ cum se pun cătușe la atîtea brațe, pe care tu le aĭ stăpînit cu o clipă maĭ înainte; să te uițĭ la atîția credincioșĭ aĭ tăĭ, ale căror capete sînt hărăzite secureĭ calăuluĭ!... Timenco fu silit să îndure toate aceste chinurĭ ale iaduluĭ.

— Ia uitați-vă la mielușul acesta nevinovat! Te-a părăsit dracul care te-a dus pe aripele sale prin toată Ukraina? Morăreasa cu dezmierdările eĭ te-a adus în halul acesta? — strigă cu un rîs batjocuritor bătrînul econom al D-luĭ locotenent aruncînd un laț de gîtul vătafuluĭ. După el năvăliră cu grămada asupra șefuluĭ cazacilor husariĭ, carĭ tot se temuseră să se apropie de dînsul, pentru că umbla faima, că Timenco e în stare să ucidă cu privirea, cu mustața, cu spaima ce cășuna sumanu-ĭ lățos.

IV

A doua zi pe la ameazĭ ieși din sat un șir de căruțe. In fie-care se aflaŭ cîte doĭ haidamacĭ, pușĭ în sac, legațĭ orĭ ferecațĭ, cum dădea D-zeŭ, escortațĭ de husarĭ înarmațĭ cu lăncĭ.

Convoiul mergea grăbit; nu era nicĭ cea maĭ mică grămădeală de oamenĭ, bordeele se închideaŭ iute la apropierea convoiuluĭ, femeile și copiiĭ se uitaŭ sfioșĭ prin gardurĭ, bărbațiĭ ședeaŭ prin colțurile odăilor orĭ întorceaŭ fața, dacă întîlneaŭ căruțele.

In cea din urmă căruță ședeaŭ treĭ soldațĭ cu pistoalele cu cocoașe ridicate și cu săbiile în mînă. Intre dînșiĭ zace un cazac legat, învălit într'o manta lățoasă. Din pae se ridică fruntea naltă, cîte odată se ridică și ochiĭ; trebue să fie fecat răŭ și strîns tare, pentru că fața e vînătă de tot și umflată.

La cîțĭ-va pașĭ după căruță aleargă o femee cu părul despletit, albă ca pînza, cu ochiĭ istovițĭ, stinșĭ... Cămașa-ĭ atîrnă în zdrențe și lasă să se vadă urme de sînge și vînătăĭ pe piept și pe brațele albe. Sărmana abia-șĭ trage sufletul, dar aleargă mereŭ, ca soarta aducătoare de nenorocirĭ, pe urma convoiuluĭ ce merge în trap.

— Ia te uită, cumetre, ce duh răŭ caută să ne ajungă, zise un soldat către tovarășul ce călărea alăturĭ.

— Cum, nu știĭ? Asta e o vrăjitoare.

La vorbele astea, călărețiĭ dinainte strîng frînele și înconjură pe soldatul cel bătrîn.

— O vrăjitoare? Unde e o vrăjitoare?...

— Aicĭ, în urma noastră.

— Aia în zdrențe? dec! e o muere ca orĭ-care alta...

— Voĭ trăițĭ în întunerec, ca tabacul în cutie... zise cel cărunt — apoĭ voĭ nu știțĭ cine a adus pe locotenentul nostru pe coș în moară? Nu știțĭ cine, sub masca țarineĭ, a orbit pe vatașca așa de tare în cît el ne-a căzut în cursă ca un epuraș?

Aci el îșĭ puse degetul pe gură și urmă șoptind:

— Se zice că Domnul Voevod ar fi știut s'o cîștige pentru dînsul și că ea a fost aceea... dar tăcere despre asta!... Băgațĭ de seamă, cine m'a înțeles, să-șĭ ție gura!...

La sfatul acesta, uniĭ începură să-șĭ facă cruce, alțiĭ scuipară, ceĭ maĭ îndăzneți se apropiară ca s'o privească în ochĭ.

— Gonițĭ pe puitoarea asta de foc!

— Dracul nu doarme: ea o să ne maĭ facă o poznă.

— In lăturĭ cu ea! strigară mulțĭ. Uniĭ ridicară lăncile, alțiĭ bicele.

— Nu, nu, s'o lăsăm să înnoate, așa se cuvine și e drept.

— Ințeles! s'o aruncăm de pe pod în apă.

Tocmaĭ treceaŭ pe pod, apa era acĭ lină dar adîncă.

— Dacă iese de asupra, e nevinovată!

Acu — de picioare — cu capu 'n jos!

— Ha, ha, ha! s'a cufundat! — vrăjitoarea!

Un țipet pătrunzător eși numaĭ de sub pod, pe urmă nu se maĭ auzi nimic. Haidamacul din căruța cea din urmă se ridică din tot trupul aproape cu o jumătate de cot; lanțurile zîngăniră, par'că ar fi fost gata să plesnească; cîte-va frînghiĭ se rupseră.

— Stațĭ! Ticălosul! Hoțul! vrea să fugă — strigară soldațiĭ îndreptînd asupra luĭ puștile, săbiile și lăncile.

Din clipa aceasta prizonierul remase liniștit pe tot drumul, cu capul apăsat pe pae, cu gemetele înăbușite, cu mădularele înțepenite, ca mort.

...Abia cînd îl duseră la eșafod în orășelul Kodno, brațul se ridică și căzu moale, piciorul se întinse și se îndoi tremurînd: capul se ținu maĭ mult, dar și el se rostogoli pe nisipul alb și buzele sale proprii șoptiră: amin!

Trad. de **Hus.**

(Sfîrșit)

control din partea luĭ Glücklich, aŭ constatat lipsa a vre-o 20,000—25,000 leĭ!

Nu credé oare D. Procuror Stamati, că e timp să ea măsurile cele maĭ severe şi maĭ urgente faţă cu acest înşelător, fie măcar spre a da o pildă; şi a tăia ast-fel pofta altora de-al maĭ imita, aducîndu-se ast-fel cele maĭ grave perturbaţiunĭ în relaţiunile noastre comerciale? O maĭ îndelungată păsuire, e de natură a da comerciuluĭ nostru lovitura de graţie.

N.

Graţiărĭ în Bulgaria

Sofia, 3 August. — Cu ocaziunea aniversăriĭ suiriĭ sale pe tron, prinţul a graţiat 245 condamnaţĭ de drept comun, dintre carĭ vr'o 15 de întreaga lor pedeapsă.

El a graţiat de asemenea pe toţĭ condamnaţiĭ politicĭ şi anume pe fostul oficer Rizov şi Arnantov, condamnaţĭ în procesul Panitza, ex-oficerul Vasilov, Bobekov, Gingiev şi Velikov, condamnaţĭ în procesul Belcev.

Karavelov n'a fost graţiat fiind-că a refuzat să solicite această favoare.

STIRI TELEGRAFICE

Londra, 3 August. — *Camera lorzilor a respins cu 294 voturĭ contra 30, bilul relativ la arendaşiĭ Irlandezĭ.*

Sir Harcourt a declarat la Camera Comunelor că speră să poată amîna parlamental săptămîna viitoare.

Agenţia Reuter află că o luptă navală s'ar fi dat între Chinejĭ şi Japonezĭ. *Chinejiĭ aŭ fost respinşĭ.*

Viena, 3 August. — Prinţul de Croy, general de cavalerie, a murit.

Gravesend, 3 August. — Impăratul Wilhelm a plecat la Kiel pe bordul yachtuluĭ *Hohenzollern.*

BULETIN ATMOSFERIC

Institutul Meteorologic

Bucureştĭ 16 August, 12 ore ziua.

Inălţimea barometrică la 0°	749.
Temperatura aeruluĭ	23°.2
Ventul aproape liniş de la W	
Starea Ceruluĭ puţin noros	
Temper. maximă de erĭ	20°
» minimă de astăzĭ	13°
Temperatura la noĭ a variat între	26 şi 7°

Erĭ ploaia a continuat pînă noaptea, a plouat în maĭ multe localităţĭ din ţară. Astă-zĭ timp frumos.

Barometrul erĭ şi noaptea creştea simţitor, acum scade.

EDIŢIA A TREIA

ULTIME INFORMAŢIUNI

De vr'o cîte-va zile maĭ mulţĭ comisionarĭ streinĭ caută prin oraşele noastre comerciale napĭ micĭ (navets) pentru producţiunea zahăruluĭ.

In Brăila acest fel de napĭ se negociază acum cu 17 leĭ hectolitru.

Nenorocirea e, că în toată ţara se găsesc puţinĭ napĭ micĭ, de felul şi calitatea cerută.

Agricultoriĭ noştri ar trebuĭ să profite de această împrejurare pentru a se îngriji de cultura maĭ întinsă a napilor, genul francez.

Ce însamnă asta?

Ni se comunică din Galaţĭ un fapt ne maĭ pomenit pînă acuma în ţară la noĭ.

Un domn numit Gliko, *fiul unuĭ comerciant grec din Odesa, fusese exilat de guvernul rusesc în Siberia, pentru delict politic.*

Reuşind să scape, tînărul Gliko s'a îmbarcat pe un vapor unguresc şi a plecat în Romînia.

Ajuns la Tulcea, autorităţile noastre nu i-au permis să intre în oraş.

Acelaşĭ lucru s'a întîmplat cu Gliko şi la Galaţĭ.

Mă rog, ce însamnă asta? De cînd teritoriul romînesc e închis refugiaţilor politicĭ?

Slavă Domnuluĭ!

Nu sintem încă ocupaţĭ de Rusia şi credem că trăim încă sub domnia legilor şi şi tradiţiilor noastre, nu la bunul plac al cnutuluĭ rusesc.

Cerem cu stăruinţă D-luĭ Lascar Catargiu ca să ordone autorităţilor din Galaţĭ să permită D-luĭ Gliko să debarce.

D. Lascar Catargiu a impus inspectorilor administrativĭ să inspecteze toate comunele rurale din ţară.

D. colonel Logadi, a şi fost deja trimis să inspecteze comunele din judeţul Tutova.

D. Pencovicĭ va fi trimis în Dobrogea, iar D. Sutzu în Dorohoiŭ şi Botoşanĭ.

Inlocuirea D-luĭ Donicĭ, prefect al judeţuluĭ Vasluĭ, este definitiv hotărîtă.

Succesorul săŭ, însă, nu s'a putut desemna, căcĭ D. Carp se împotriveşte la numirea D-luĭ Sandu Răşcanu.

Regele se va duce în Septembre la Vasluĭ, unde va sta cîte-va zile pentru a observa mişcările ce le va face corpul IV de armată cu ocazia manevrelor.

Mişcările se vor face pe tema următoare:

Ce poziţie va lua corpul IV de armată în faţa uneĭ eventuale năvălirĭ a duşmanuluĭ prin Leova şi Prut în Moldova?

Holera

Ştirile primite la direcţiunea serviciuluĭ sanitar în privinţa mersuluĭ holereĭ în Bucovina, sînt foarte îngrijitoare.

In ce priveşte holera din Basarabia de Nord, direcţiunea serviciuluĭ sanitar n'are informaţiĭ precize şi sigure, căcĭ autorităţile ruseştĭ tăinuesc, pe cît pot, mersul holereĭ în această provincie. Afară de informaţiile ale consulatuluĭ general din Odessa, Domnul Dr. Felix s'a îngrijit ca să aibă informaţiĭ şi de la directorul serviciuluĭ sanitar din Bucovina, asupra mersuluĭ holereĭ în Basarabia.

Este incontestabil că în Basarabia holera face marĭ ravagiĭ; în consecinţă, decĭ, s'aŭ luat cele maĭ severe măsurĭ pe marginea Prutuluĭ, de la Unghenĭ şi pînă la Mihăilenĭ pentru a împiedica străbaterea holereĭ în Moldova. Şi spre acest scop, s'a dat ordin soldaţilor carĭ formează cordonul militar, să împuşte pe orĭ şi cine, care ar îndrăzni să treacă Prutul pentru a veni în ţară.

La vama din Unghenĭ s'a introdus azĭ rivizia medicală a voiagiorilor şi desinfectarea bagagielor.

E probabil, că se va introduce şi carantina, căcĭ Rusia n'a aderat la deciziunile congresuluĭ internaţional din Dresda. Faţă de Bucovina, însă, nu se poate recurge la carantină, de oare-ce Austria a aderat la conclusele congresuluĭ sanitar din Dresda.

D. Dr. Felix este sigur, că în urma măsurilor sanitare ce s'aŭ luat, posibilitatea izbucnireĭ holereĭ în ţară, este exclusă aproape cu desăvîrşire.

Călătoriĭ ministeriale.

D. L. Catargiu pleacă Sîmbătă la Golăşeĭ unde va sta o săptămînă.

D. P. P. Carp se întoarce mîine dimineaţă în Capitală şi Sîmbătă va pleca la Constanţa.

D. Al. Lahovari va sosi mîine dimineaţă la Constanţa.

D. C. Olănescu va sta încă cîte-va zile la Găeştĭ.

Obicinuitul consiliŭ de miniştri nu se va ţine mîine, din cauză, că afară de D. L. Catargiu, toţĭ miniştri absentează din Capitală.

Ministerul domeniilor a întocmit un tabloŭ de toate moşiile statuluĭ vîndute ţăranilor în curs de şease anĭ.

Acest tabloŭ arată întinderea şi valoarea moşiilor, numele cumpărătorilor şi cantitatea de cereale ce ce produce hectarul pe an.

Pe lîngă acest tabloŭ se va ataşa un alt tabloŭ al moşiilor ce se vor vinde în cursul celor treĭ anĭ viitorĭ.

Tabloul se va publica în Buletinul din Septembre al ministeruluĭ domeniilor.

Evenimentul din Iaşĭ inzistă din noŭ asupra intenţiuneĭ D-luĭ Iancu Ventura de a se retrage de la prefectura judeţuluĭ Iaşĭ.

La Maestricht, ne spune o depesă a *Agenţieĭ romîne*, aŭ fost ierĭ două cazurĭ noĭ de holeră şi un deces. Pînă acum aŭ fost în total 28 de decese.

La Utrecht un deces.

In cursul acestuĭ an se vor vinde 104 moşiĭ ale statuluĭ, în loturĭ de cîte cincĭ hectare, ţăranilor.

E probabil, că preţul acestor loturĭ va fi redus în urma depreciereĭ valoareĭ pămîntuluĭ. Lucrările s'aŭ făcut deja în acest sens şi se aşteaptă numaĭ avizul D-luĭ P. P. Carp.

Ce să fie cauza?

La 19 Iulie a. c. s'a terminat la şcoala veterinară concursul pentru trimiterea în străinătate a unuĭ medic veterinar, spre a se specializa în Fiziologie şi Anatomia generală.

Actele juriuluĭ examinator s'aŭ înaintat de atuncĭ ministeruluĭ agricultureĭ, comerciuluĭ, etc. fără nicĭ un raport de recomandarea candidatuluĭ, ce a reuşit, lăsîndu-se alegerea la aprecierea ministeruluĭ.

Soarta acestuĭ concurs nu se cunoaşte nicĭ pînă azĭ, şi se spune că ministerul examinînd actele, ar fi pe cale a descoperi marĭ abaterĭ din partea juriuluĭ.

Aşteptăm rezultatul spre a ne convinge dacă este adevărat saŭ nu zvonul ce circulă.

Barbarie militară

Ni se comunică din comuna Băltenĭ jud. Gorj, că brigadierul Grigore Popescu aparţinînd plutonuluĭ II, escadronul V, reg. 9 de călăraşĭ, a bătut în mod cumplit cu sabia pe soldatul Ciubotea Marin.

Sălbatecul brigadier a lovit cu atîta putere pe bietul soldat, în cît i-a sărit sabia din mîner.

Soldatul are maĭ multe tăeturĭ grave la cap şi pe spate, iar pe carabină se văd urme adîncĭ de loviturĭ de sabie.

La ţipetele desperate ale victimeĭ, aŭ alergat maĭ mulţĭ locuitorĭ carĭ aŭ luat apărarea victimeĭ.

Brigradierul s'a întors atuncĭ furios înspre dînşiĭ, insultîndu-ĭ în mod grosolan şi ameninţîndu-ĭ.

Proces-verbal a fost încheiat de către autorităţile comunale şi înaintat comandantuluĭ escadronuluĭ.

Cerem ca să nu se facă treaba muşama ca după obiceiŭ, şi brigadierul să-şĭ primească pedeapsa cuvenită.

Ni se denunţă că în gara din Bîrlad se întîmplă o sumă de bătăĭ şi barbariĭ; autorul e comisarul găreĭ.

Rugăm pe D. poliţaiŭ Chiricuţă să ia măsurĭ de îndreptare dacă doreşte să nu maĭ revenim.

Greva din Budapesta

Duminecă s'aŭ pus în grevă 5000 de lucrătorĭ tîmplarĭ din Budapesta.

Lucrătoriĭ cer mărirea salariuluĭ şi fixarea unuĭ minimum de salariŭ, reducerea orelor de lucru la 8 pe zi.

Greva este liniştită şi foarte impunătoare.

Patroniĭ maĭ micĭ, cu capitalurĭ neînsemnate, aŭ cedat condiţiunilor lucrătorilor, ast-fel că aproape 500 lucrătorĭ tîmplarĭ aŭ reluat munca.

Patroniĭ maĭ marĭ, cu capitalurĭ de zecĭ şi sute de miĭ de florinĭ, refuză însă de a ceda lucrătorilor. Eĭ s'aŭ adresat asociaţiunilor de lucrătorĭ tîmplarĭ din Viena, Berlin, Bucureştĭ, Dresda şi Hamburg pentru a angaja lucrătorĭ, dar toate asociaţiunile aŭ refuzat.

Comitetul greveĭ a cerut concursul material al cluburilor muncitorilor din Viena, Berlin, Hamburg, Dresda, Paris şi Bucureştĭ, pentru a putea menţine solidaritatea dintre muncitoriĭ greviştĭ şi a alimenta greva.

Se pregăteşte în Budapesta o grevă generală a muncitorilor de toate breslele. Deocamdată se face o colectă pentru crearea unuĭ fond de rezistenţă, ca ast-fel succesul greveĭ să fie asigurat.

LORZII ŞI IRLANDA

Londra, 3 August. — In cursul dezbaterilor asupra biluluĭ relativ la arendaşiĭ irlandezĭ, lord Salisbury a declarat că opoziţia, ca şi guvernul, doreşte a fi indulgentă faţă cu arendaşiĭ; însă fără a viola drepturile celor-l'alte persoane. Datoria Camereĭ lorzilor este de a combate măsurile periculoase cînd crede că s'a înşelat Camera comunelor cînd le-a adoptat. Această datorie trebue îndeplinită, fără a se opri la întrebarea dacă, prin votul săŭ, Camera lorzilor îşĭ prelungeşte saŭ nu existenţa.

Numaĭ după acest discurs bilul a fost respins cu aproape unanimitatea.

ULTIME TELEGRAME

Barcelona, 3 August. — Juriul a achitat pe anarchistul Haren urmărit pentru publicare da articole anarchiste.

Paris, 3 August. — Puţinele ziare carĭ comentează aranjamentul cu Statul Congo, maĭ cu seamă *Figaro*, *Le Matin* şi *Les Débats* se declară foarte satisfăcute. *Le Temps* şi *La Liberté* felicită în mod viŭ pe D. Hanotaux.

Paris, 3 August. — Comitetele bonapartiste s'aŭ întrunit la banchetul lor anual. Nicĭ un incident.

Berna, 3 August. — Congresul internaţional pentru protecţiunea animalelor a fost închis. Viitorul congres se va ţine la Budapesta.

ULTIMA ORĂ

EXECUŢIA LUI CASERIO

Lyon, 4 August. — Caserio a fost executat azĭ dimineaţă la 4 şi 35. El s'a împotrivit în mod violent cînd i-s'a pus capul sub lunetă.

Tipografia «Nouă» Gr. Pănăitescu, PasagiulBăncei Naţionale, 19.

Imprimat pe hărtia din Fabreca LETEA.